

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Komunikaciji Komisije od 28. travnja 2017. – Obavijest Komisije o pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša

(C(2017) 2616 final)

(2018/C 129/10)

Izvjestitelj: **Cillian LOHAN**

Suizvjestitelj: **Brian CURTIS**

Zahtjev za savjetovanje:	Europska komisija, 31.5.2017.
Pravni temelj:	članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Odluka Plenarne skupštine:	25.4.2017.
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za poljoprivredu, ruralni razvoj i zaštitu okoliša
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	21.11.2017.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	7.12.2017.
Plenarno zasjedanje br.:	530
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	171/5/2

1. Zaključci i preporuke

1.1. EGSO pozdravlja ovu Komunikaciju o tumačenju jer se u njoj pruža vrijedan prikaz sudske prakse Suda Europske unije na području pristupa pravosuđu na nacionalnoj razini u pitanjima okoliša do datuma njezine objave. Njome će se ostvariti dodatne koristi u pogledu sigurnosti i jasnoće za donositelje odluka u okviru nacionalnih sudova i administrativnih struktura te za poduzeća i građane **ako** se njezino širenje učinkovito provede.

1.2. EGSO uviđa da je dosljednost u pristupu pravosuđu u cijelom EU-u ključan čimbenik na kojemu se temelji jedinstveno tržište i dosljedna provedba prava EU-a u Uniji te koji pruža jasnoću i sigurnost koje su potrebne za tržišta i ulagače.

1.3. EGSO poziva na sveobuhvatno i obvezujuće zakonodavstvo EU-a kako bi se postigla dosljednost i cjelovitost u provedbi pristupa pravosuđu u cijeloj Uniji i dopunio taj dobrodošli korak u pristupu pravosuđu s pomoću ove Komunikacije. U radnom dokumentu službi Komisije ⁽¹⁾ obvezujuće zakonodavstvo EU-a ocijenjeno je kao idealan pristup. EGSO u tom pogledu također uvažava analizu i preporuke izvješća Darpö ⁽²⁾ koje je naručila Komisija. Države članice trebaju podupirati takve ciljeve, a ne ometati njihovo ostvarivanje.

1.4. Da bi ova Komunikacija imala stvaran učinak, treba je upotpuniti osposobljavanjem i obrazovanjem na razini država članica kojima će se obuhvatiti ciljani subjekti, osobito pravosuđe, upravna tijela za pravnu zaštitu te građani.

1.5. Komisija, poput država članica, prednost treba dati dostatnim resursima i financijskim sredstvima namijenjenima učinkovitoj potpori tih planova.

1.6. Komunikacijom se ne žele osporiti nacionalne nadležnosti, već se u njoj utvrđuju presude i pojašnjenja Suda koji su obvezujući temeljni uvjet. Tu točku i zahtjev za izbjegavanje odstupanja ili nazadovanja treba navesti u budućim verzijama Komunikacije.

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2017/EN/SWD-2017-255-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

⁽²⁾ <http://ec.europa.eu/environment/aarhus/pdf/synthesis%20report%20on%20access%20to%20justice.pdf>

1.7. Ovu Komunikaciju o tumačenju treba redovito ažurirati. Kako bi se osiguralo održavanje točnosti i aktualnosti, pravovremeno ažuriranje sadržaja i podsjetnici za ciljanu publiku ključni su za odražavanje razvoja sudske prakse Suda EU-a. Trebao bi se razmotriti dinamičan i moderan alat za civilno društvo, javne uprave i pravosudna tijela.

1.8. Povratne informacije stručnih zajednica te nedostaci i propusti u Komunikaciji koji se odnose na države članice područje su kojem treba dati prednost i riješiti ga, uključujući razmatranje o načinu rješavanja područja u kojima postoje propusti u postojećoj sudskoj praksi Suda.

1.9. Potrebno je razviti i **održavati** neovisnu, objektivnu, sveobuhvatnu i ažuriranu osnovnu procjenu koja odražava kako pozitivne događaje tako i probleme u pogledu pristupa pravosuđu na razini država članica i sve elemente iz članka 9. Aarhuške konvencije.

1.10. S obzirom na važnost zahtjeva za prethodnu odluku u jamčenju dosljednosti primjene prava EU-a u tom području⁽³⁾, Komisija bi trebala u cijelosti istražiti i izvijestiti o uporabi ili ispunjavanju ove odredbe u svim državama članicama te istražiti i ukloniti sve prepreke njezinoj uporabi.

1.11. U globalnom kontekstu uznemiravanja i progona boraca za zaštitu okoliša, EU bi trebao preuzeti vodeću ulogu u olakšavanju pristupa pravosuđu.

1.12. EGSO ističe ograničen karakter Komunikacije o tumačenju zbog neuključivanja zaključaka neovisnog Odbora za praćenje usklađenosti s Aarhuškom konvencijom (ACCC). To važno i korisno radno tijelo može nadopuniti Komunikaciju Komisije te pružiti podršku donositeljima odluka i građanima u pogledu pristupa pravosuđu i stoga ga treba spomenuti.

1.13. EGSO podupire Aarhušku konvenciju i njezinu potpunu provedbu na razini EU-a. Stoga je nužno da stranke u cijelosti podupiru zaključke o sukladnosti neovisnog Odbora za praćenje usklađenosti s Konvencijom, koji su imenovale stranke.

1.14. EGSO prima na znanje osjetljivost pitanja povezanih s nedavnim zaključcima ACCC-a o neusklađenosti u području pristupa pravosuđu unutar institucija EU-a. EGSO za to pitanje traži hitno i konstruktivno uključivanje EU-a u razdoblju između dvaju sastanaka prije sljedećeg sastanka stranaka, osobito kako bi se u suradnji s nevladinim udrugama za zaštitu okoliša i civilnim društvom u cjelini prednost dala širokom i ambicioznom pristupu načinima i područjima u kojima EU može poboljšati provedbu Konvencije i pristup pravosuđu, osobito u okviru institucija Europske unije. Također se potrebno pozabaviti pitanjem usporednog i komplementarnog pristupa u kontekstu pristupa pravosuđu u okviru i od strane institucija EU-a te povezanim smjernicama i aktivnostima pokretanja.

2. Opće napomene

2.1. Dokument koji je Komisija objavila jest komunikacija o tumačenju u kojoj se pruža pregled sudske prakse Suda EU-a u pogledu pristupa pravosuđu na nacionalnoj razini za slučajeve koji se odnose na okoliš. Sastavljena je u obliku detaljne pravne analize kojom se pojašnjavaju određeni zakonski i proceduralni zahtjevi i standardi koji se odnose na slučajeve zaštite okoliša. Obuhvaćene su teme kao što su pravni lijekovi, troškovi, vremenski rasporedi i rokovi, područje primjene, legitimacija i učinkovitost.

2.2. Cilj je Komunikacije osigurati „jasnoću i referentni izvor” za nacionalne uprave, nacionalne sudove, pojedince i nevladine organizacije koji zastupaju interes javnosti te „gospodarske subjekte koji dijele interes za predvidljivu primjenu prava” (odjeljak A točka 9.). U točki 8. navode se razlozi ovog cilja u smislu problema s kojima se susreću navedeni subjekti, uključujući, ali ne ograničavajući se na: poduzeća, MSP-ove, pojedince, nevladine organizacije i javnost, u pogledu provedbe pristupa pravosuđu u državama članicama.

2.3. Ujedno se navodi važnost okoliša kao sustava na kojem se temelji naš život i kako su njegovo očuvanje, zaštita i poboljšanje zajedničke europske vrijednosti.

⁽³⁾ Članak 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

2.4. U njoj se uspostavlja široki kontekst EU-a za pristup pravosuđu u skladu s Ugovorima i s načelom djelotvorne sudske zaštite te s člankom 47. Povelje o temeljnim pravima Europske unije i Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša („Aarhuška konvencija“). EU i 28 država članica nalaze se među 47 stranaka Konvencije, pored zemalja iz Europe i središnje Azije.

2.5. Europska unija donijela je 2003. dva zakonodavna prijedloga od kojih se jedan odnosi na „Pristup informacijama o okolišu“⁽⁴⁾, a drugi na „Sudjelovanje javnosti“⁽⁵⁾ i pomoću kojih je osiguran pristup pravosuđu u ograničenom području primjene u određenim utvrđenim postojećim direktivama. Dodatna uredba o provedbi Aarhuške konvencije u EU-u („Aarhuška uredba“⁽⁶⁾) usvojena je 2006. Komisija je 2003. usvojila zakonodavni prijedlog o pristupu pravosuđu⁽⁷⁾, ali različita stajališta država članica i nedostatak političke volje za njegovo donošenje doveli su do njegova povlačenja 2014.⁽⁸⁾ Nepostojanje Direktive i dalje je problematično i taj je problem potrebno riješiti. EGSO poziva na sveobuhvatno i obvezujuće zakonodavstvo EU-a u području pristupa pravosuđu.

2.6. EU i države članice potpisnice su Aarhuške konvencije, koju su i ratificirale. Na prvom sastanku stranaka Konvencije održanom 2002. uspostavljen je mehanizam za usklađivanje s Konvencijom, uključujući ACCC koji istražuje komunikacije o neusklađenosti određene stranke i donosi s time povezane zaključke i preporuke koji se predstavljaju na sastanku stranaka, a stranke su ih uvijek bez iznimke u cijelosti podržavale do 6. sastanka stranaka održanog u 2017.

2.7. U Komunikaciji se **potvrđuje** da unutar nekih država članica i dalje postoje velike prepreke. Pojedine zemlje gotovo u potpunosti blokiraju pristup, druge ograničavaju područje primjene, u nekima su problem znatni troškovi, dok se u nekima ne osiguravaju učinkovita rješenja. Potrebno je razviti dobro održavano i neovisno temeljno izvješće radi osiguravanja jasnoće o određenim pitanjima unutar država članica, kao i radi naglašavanja postojeće najbolje prakse.

2.8. U Komunikaciji se utvrđuju presude i pojašnjenja Suda koji su obvezujući temeljni uvjet. Tu točku, zajedno sa zahtjevom za izbjegavanje odstupanja ili nazadovanja, treba jasno navesti u budućim verzijama Komunikacije.

2.9. Komunikacija Komisije objavljena je usred intenzivnih prijevora o tome poštuje li EU u cijelosti svoje vlastite obveze iz članka 9. Konvencije. To je slijedilo nakon komunikacije ACCC-a u kojoj se navodi navodna neusklađenost EU-a, pri čemu je ACCC donio zaključak⁽⁹⁾ o neusklađenosti povezan s provedbom pristupa pravosuđu od strane samog EU-a te izradio popratne preporuke.

2.10. U srpnju 2017. Vijeće EU-a jednoglasno je odlučilo prihvatiti te zaključke, uz mogućnost izmjena (stajalište koje promiče Komisija), te je ponovno izrazilo svoju potporu Aarhuškoj konvenciji⁽¹⁰⁾. U predloženim izmjenama odluke donesene na sastanku stranaka o zaključcima ACCC-a navodi se, između ostaloga, da će EU „uzeti u obzir“ zaključke, ali ne da će ih i „prihvatiti“. EGSO naglašava proturječnost toga što EU nastoji ne prihvatiti zaključke ACCC-a dok istodobno iznova izražava svoju potporu Konvenciji. Taj pristup, ako ga usvoje druge stranke Konvencije, može ozbiljno ugroziti neovisan mehanizam za usklađenost, a posljedično i učinkovitost te snagu same Konvencije.

2.11. Na 6. sastanku stranaka Konvencije održanom u rujnu 2017. u Crnoj Gori, donesena je odluka o odgodi donošenja odluke stranaka u pogledu zaključaka ACCC-a u kojima je utvrđeno da EU nije poštovao uvjete usklađenosti. Tome su prethodile snažne izjave alternativnih stajališta i rasprava na sastanku stranaka. No, budući da nije bilo konsenzusa o tom pitanju, a sastanak stranaka uvijek djeluje na temelju konsenzusa, i nadovezujući se na koordinacijski sastanak država članica EU-a, dogovoreno je da se odluka odgodi.

⁽⁴⁾ Direktiva 2003/4/EZ.

⁽⁵⁾ Direktiva 2003/35/EZ.

⁽⁶⁾ Uredba (EZ) br. 1367/2006.

⁽⁷⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52003PC0624>

⁽⁸⁾ Vidjeti povlačenje zastarjelih prijedloga Komisije, SL C 153, 21.5.2014., str. 3.

⁽⁹⁾ https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/compliance/C2008-32/Findings/C32_EU_Findings_as_adopted_advance_unedited_version.pdf

⁽¹⁰⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11150-2017-INIT/hr/pdf>

2.12. EGSO prima na znanje osjetljivost pitanja povezanih s nedavnim zaključcima ACCC-a o neusklađenosti EU-a. EGSO se zalaže za hitno, pravodobno i konstruktivno uključivanje EU-a prije sljedećeg sastanka stranaka, osobito kako bi se u suradnji s nevladinim udrugama za zaštitu okoliša i civilnim društvom u cjelini dala prednost širokom i ambicioznom pristupu načinima i područjima u kojima EU može poboljšati provedbu Konvencije i pristup pravosuđu, osobito u okviru institucija EU-a. Također se potrebno pozabaviti pitanjem usporednog i komplementarnog pristupa provedbi pristupa pravosuđu u okviru i od strane institucija EU-a te povezanim smjernicama i aktivnostima pokretanja.

2.13. Komunikacija Komisije o tumačenju proizlazi iz dugog i neuspješnog postupka usvajanja posebnih mjera na razini EU-a u pogledu pristupa pravosuđu, koji uključuje:

- povlačenje prijedloga Direktive o pristupu pravosuđu,
- neuspješnu izmjenu svih relevantnih direktiva kako bi uključivale odredbe o pristupu pravosuđu, npr. ključne direktive u području okoliša kao što su Direktiva o pticama i Direktiva o staništima koje nisu izmijenjene kako bi odražavale jasne i sveobuhvatne odredbe o pristupu pravosuđu,
- neuspjele pokušaje izmjene pojedinih direktiva kako bi se izradile odredbe o pristupu pravosuđu ⁽¹¹⁾.

2.14. Potrebno je donijeti mjere usklađivanja načina na koji se nacionalni sudovi bave pitanjima zaštite okoliša: pravni standardi EU-a ne čine se dovoljno konkretnima, što je dovelo do velikog broja prethodnih pitanja upućenih Sudu Europske unije. Svrha je Komunikacije Komisije pojasniti pravila i standarde koji proizlaze iz sudske prakse Suda Europske unije i na taj način ojačati pravnu sigurnost za dionike.

2.15. Komisija je u pravnu analizu dodala i vlastita stajališta.

2.16. Komunikacija i pripadajuća objašnjenja povezani su s Pregledom aktivnosti u području okoliša i nastoje ga ojačati. EGSO je u svom nedavnom mišljenju ⁽¹²⁾ izrazio potporu postupku Pregleda aktivnosti u području okoliša i pozvao na odlučno djelovanje u provedbi pravne stečevine u području okoliša u punoj mjeri i uz iskorištavanje punog potencijala.

2.17. Nepostojanje Direktive o pristupu pravosuđu propust je na najvišim razinama zakonodavstva te bi se njome pomoglo u razjašnjavanju mnogih pitanja koja su prouzročila nejasnoće i nedosljednosti u državama članicama, uz povezane probleme za poduzeća i građane.

2.18. Pojedine države članice ratificirale su Aarhušku konvenciju bez navođenja načina na koji će se pristup pravosuđu primjenjivati u konkretnim slučajevima ili je nisu provele na jasan i potpun način.

3. Stajalište EGSO-a

3.1. EGSO podupire Aarhušku konvenciju i njezinu potpunu provedbu na razini EU-a. Za valjanost i cjelovitost Aarhuške konvencije bitno je da stranke u cijelosti podupiru zaključke ACCC-a.

3.2. EGSO prima na znanje da Aarhuška konvencija pripada međunarodnom pravnom korpusu koji se bavi ljudskim pravima i da je u cijelosti u skladu s temeljnim načelima EU-a: Ugovorima i Europskom poveljom o ljudskim pravima. EGSO naglašava potrebu za tim da se EU zauzme za ljudska prava i da bude svjetski predvodnik u tom području.

3.3. EGSO potiče države članice da ubrzaju djelotvornu provedbu Aarhušku konvenciju i osobito da osiguraju pristup pravosuđu u administrativnim preispitivanjima i na nacionalnim sudovima, sukladno sa zahtjevima Konvencije i ključnim obilježjima tih preispitivanja kako je navedeno u članku 9. stavku 4. Konvencije. EGSO također priznaje ključnu međuovisnost triju stupova konvencije i da ih je potrebno provesti kao komplementarnu cjelinu da bi imali stvaran učinak.

⁽¹¹⁾ Direktiva o nacionalnim gornjim granicama emisija

⁽¹²⁾ „Pregled aktivnosti u području okoliša”, SL C 345, 13.10.2017., str. 114. – 119.

3.4. Dokument koji je objavila Komisija dobrodošao je i smatra se vrlo korisnom i važnom komunikacijom. EGSO uvida da je dosljednost u pristupu pravosuđu u cijelom EU-u ključan čimbenik za osiguravanje homogenih tržišnih uvjeta, što je temelj za uspjeh jedinstvenog tržišta, i da je također nužna za uspješnu provedbu temeljnih prava EU-a na dosljedan način u cijeloj Uniji. Ova Komunikacija pridonosi tome.

3.5. EGSO pozdravlja izjavu Komisije da će „u slučaju neusklađenosti s postojećim pravnim zahtjevima u okviru pravne stečevine EU-a Komisija [će] nastaviti primjenjivati i postupke zbog povrede kako bi zajamčila njihovo poštovanje”(odjeljak A točka 13.) s obzirom na to da Komisija u tom smislu ima potrebnu i utvrđenu ulogu i svrhu u okviru Ugovora EU-a. Učinkovito izvršavanje te uloge bitno je kako bi se zajamčilo dosljedno ispunjavanje obveza država članica i da države članice koje ih ispunjavaju ne budu nepravedno u nepovoljnom položaju te da se osigura homogenost u tržišnim uvjetima i pravima.

3.6. EGSO smatra da učinkovito provođenje zakonodavstva o okolišu pruža jasnoću i sigurnost za tržišta i ulagače, čime se olakšava održivi razvoj u tom procesu. Svrha ovog vodiča Komisije u pogledu pružanja veće sigurnosti i jasnoće u vezi sa zakonodavstvom o okolišu dobrodošla je unatoč ograničenjima njegova područja primjene.

3.7. EGSO pozdravlja to što je Europska komisija naručila analize o pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, primjerice izvješće Darpö ⁽¹³⁾. U tom izvješću i drugim nezavisnim analizama nalazimo važne evaluacije o provedbi, koje bi države članice trebale uzimati u obzir.

3.8. EGSO priznaje da definicija „tijela vlasti” u članku 2. Konvencije uključuje „institucije bilo koje organizacije regionalne ekonomske integracije navedene u članku 17. koje su stranke ove Konvencije”. EGSO s pomoću te definicije i samog članka 17. prepoznaje primjenu Konvencije na stranke kao što je EU koji je tu Konvenciju ⁽¹⁴⁾ potpisao i ratificirao. EGSO smatra da ratifikacijski instrument EU-a za Konvenciju ne oslobađa institucije EU-a od njihovih obveza u pogledu pristupa pravosuđu.

4. Daljnji koraci

4.1. Potrebne su daljnje komunikacije ili vodiči koji sadržavaju zaključke i preporuke ACCC-a kako bi se omogućila dodatna jasnoća te daljnja provedba i primjena Konvencije. Direktiva o pristupu pravosuđu mogla bi biti od velike pomoći u osiguravanju jasnoće i dosljednosti.

4.2. *Većom dosljednošću pristupa* provedbi u svim bi se državama članicama osigurala veća homogenost uvjeta za poslovne subjekte i olakšao razvoj. Nesigurnost trenutačno dovodi do kašnjenja, dodatnih troškova i otežavanja održivog razvoja.

4.3. Postoji hitna potreba za *savjetovanjem na razini EU-a kako bi se razvila i održala neovisna osnovna evaluacija* pristupa pravosuđu na razini država članica. Pritom je potrebno uzeti u obzir razinu osviještenosti civilnog društva i ono što se događa na sudovima i u okviru administrativnih preispitivanja. Ključno je utvrditi koji se slučajevi preuzimaju ili ne preuzimaju ili se ometa njihovo preuzimanje zbog problema povezanih s pristupom pravosuđu. EGSO može sudjelovati korištenjem svoje mreže organiziranog civilnog društva u cilju dopiranja do šire javnosti te je spreman prihvatiti popratnu ulogu u objavljivanju zaključaka takve evaluacije. Sama evaluacija mora biti neovisna i objektivna.

4.4. Ta osnovna evaluacija mora nadići ograničenja Pregleda aktivnosti u području okoliša, koji je ograničen svojim područjem primjene i nedostatkom javnog sudjelovanja, kao i ograničenja Pregleda stanja u području pravosuđa u EU-u. Područje primjene osnovne evaluacije trebalo bi se odnositi na sve aspekte članka 9. Aarhuške konvencije, osobito na sva obilježja preispitivanja navedena u članku 9. stavku 4. Konvencije, i pružiti potporu obvezi iz članka 9. stavka 5. Potpuno ažuriranje te osnovne evaluacije trebalo bi provoditi najmanje svake dvije godine.

4.5. Komisija prepoznaje, a EGSO prihvaća ključnu ulogu građana i nevladinih organizacija u naglašavanju odgovornosti u okviru Aarhuške konvencije. Osposobljavanje i obrazovanje na razini država članica od presudne je važnosti na razini građana i na razini pravosuđa. Komisija:

⁽¹³⁾ <http://ec.europa.eu/environment/aarhus/pdf/synthesis%20report%20on%20access%20to%20justice.pdf>

⁽¹⁴⁾ https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XXVII-13&chapter=27&clang=_en#EndDec

- treba osmisлити posebne planove za učinkovito održavanje i širenje sadržaja Komunikacije uz pravodobno odražavanje relevantnih razvoja u sudskoj praksi Suda Europske unije te surađivati s civilnim društvom,
- treba dati prioritet osiguravanju sredstava i financiranju tih planova,
- mogla bi razmotriti dinamičan i ažuriran alat za civilno društvo, javne uprave i pravosudna tijela kako bi zajamčila da opća uporaba i točnost takvog alata odražava relevantne događaje u sudskoj praksi Suda Europske unije,
- treba izdavati izvješća o napretku tih planova svakih 6 mjeseci,
- treba utvrditi nedostatke i propuste u Komunikaciji koji se odnose na države članice te im dati prednost i riješiti ih, pritom uzimajući u obzir područja u kojima postoje propusti u postojećoj sudskoj praksi suda i povratne informacije zajednica stručnjaka.

4.6. Previsoki troškovi u određenim jurisdikcijama mogu predstavljati značajnu prepreku za pravosuđe pa i sama mogućnost snošenja iznimno visokih troškova može ometati pristup pravosuđu. U globalnom kontekstu uznemiravanja i progona boraca za zaštitu okoliša, EU bi trebao imati vodeću ulogu u olakšavanju pristupa pravosuđu i biti osobito proaktivan u rješavanju slučajeva u kojima se javlja uznemiravanje, uključujući slučajeve u kojima pitanja troškova predstavljaju prepreku.

4.7. Postoji potreba za mehanizmom kojim se zaključci ACCC-a mogu upotrijebiti za dopunu Komunikacije državama članicama i dodatno objašnjavanje obveza.

4.8. Ova Komunikacija o tumačenju morat će se redovito održavati i ažurirati, uz pravodobno ažuriranje sadržaja i obnavljanje znanja ciljanih subjekata. Potrebno je osigurati dostatne resurse i financijska sredstva kako bi se učinkoviti planovi podržali na razini država članica i od strane Komisije.

4.9. S obzirom na važnost prethodnih pitanja ⁽¹⁵⁾ u jamčenju dosljednosti primjene prava EU-a u tom području, Komisija bi trebala u cijelosti istražiti i izvijestiti o uporabi ove odredbe i usklađenosti s njom u svim državama članicama te istražiti i ukloniti sve prepreke njezinoj uporabi.

Bruxelles, 7. prosinca 2017.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Georges DASSIS

⁽¹⁵⁾ U skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju EU-a.